Praktijkprikkel 2025-06

Praktijkprikkel Veranderen type poederinhalator vraagt om extra instructie

Deze Praktijkprikkel is in samenwerking met Bijwerkingencentrum Lareb tot stand gekomen. Met dank aan SIG Long van de KNMP en Paul Hagedoorn, inhalatietechnologie specialist, faculteit Science and Engineering (RUG) voor hun uitgebreide expertise.

Deze Praktijkprikkel is met name interessant voor apotheekteams en zorgverzekeraars

Door het preferentiebeleid van zorgverzekeraars en leveringsproblemen wisselen patiënten soms van poederinhalator. Het wisselen kan bij de patiënt tot gezondheidsproblemen leiden als gevolg van een verkeerde inhalatietechniek. Dit blijkt uit de tientallen ervaringen die bij Bijwerkingencentrum Lareb, Meldpunt Medicijnen en MijnMedicijn zijn gemeld over de omzetting van Symbicort Turbuhaler naar Bufoler Easyhaler. Hieronder staan twee voorbeelden van meldingen.

Meldingen

1. Een vrouw van 75 jaar gebruikt al jaren met grote tevredenheid de poederinhalator Symbicort Turbuhaler, die formoterol en budesonide bevat. Incidenteel gebruikt ze terbutaline uit een Turbuhaler erbij. Als zij een nieuwe inhalator in de apotheek ophaalt, krijgt ze in plaats van de Symbicort Turbuhaler de Bufoler Easyhaler, die dezelfde hoeveelheid formoterol en budesonide per inhalatie bevat. Ze krijgt geen inhalatie-instructie maar met de informatie in de bijsluiter snapt ze hoe ze het apparaatje moet gebruiken. Ze vindt het lastig om met de Easyhaler diep te inhaleren. Ze krijgt veel last van benauwdheidsklachten en ontwikkelt een longaanval waarvan zij niet goed herstelt. Na terug wisselen naar de Symbicort Turbuhaler gaat het veel beter met haar.
2. Een vrouw van 72 jaar gebruikt al enige tijd naar tevredenheid de Symbicort Turbuhaler. De apotheek zet haar om op de Bufoler Easyhaler. De instructie voor het gebruik van het apparaatje haalt ze uit de bijsluiter. Het inhaleren gaat anders. Ook voelt ze grove korrels in haar mond tijdens het inhaleren. Een paar weken na de omzetting valt het haar op dat ze minder diep ademt. Ze krijgt een rauwe tong en heeft last van maagpijn.

Analyse

In beide meldingen worden patiënten omgezet van de Symbicort Turbuhaler op de Bufoler Easyhaler. Dit zijn poederinhalatoren die dezelfde hoeveelheden budesonide en formoterol per inhalatie bevatten. Beide inhalatoren vallen in de categorie met een hoge inhalatieweerstand. Toch zijn er belangrijke verschillen tussen beide producten die van invloed zijn op een juist gebruik na overstap van het ene op het andere product. Een biotechnologisch expert op het gebied van inhalatiemedicatie legt het uit:

1. De Easyhaler moet van tevoren geschud worden, terwijl bij de Turbuhaler geen onnodige bewegingen gemaakt mogen worden. De formulering van het geneesmiddel in de Turbuhaler bestaat uit sferische bolletjes, een mengsel van gemicroniseerde lactose en het geneesmiddel. Schudden maakt de bolletjes kapot waardoor het doseren niet optimaal verloopt. In de Easyhaler

is het geneesmiddel gemengd met een grotere grove hoeveelheid lactose. Schudden is nodig om het kleine doseercompartiment te vullen. Niet schudden leidt tot onderdosering.
2. De inhalatieweerstand is bij de Easyhaler groter dan bij de Turbuhaler. De manier van inhaleren moet krachtiger zijn dan men gewend was.
3. Na inhalatie uit een Turbuhaler voelt de patiënt niks omdat de complete geneesmiddelformulering gemicroniseerd is en hierdoor niet voelbaar kan neerslaan in de mond of de keel. Bij de Easyhaler komen relatief grote deeltjes lactose in de mond of keel terecht, vooral bij onvoldoende krachtige inhalatie.

Deze verschillen tussen beide inhalatoren (schudden, inhalatie weerstand en gevoel) verklaren de gemelde klachten in de meldingen. Deze bestaan vooral uit bijwerkingen in de mond of de keel en/of hoesten, als gevolg van het neerslaan van het poedermengsel. Ook ervaren patiënten moeite met inhaleren en verergering van hun aandoening als gevolg van een verminderd effect.

Wat verder opvalt is dat de patiënten in beide meldingen amper tot niet door de apotheker zijn begeleid. In ieder geval kregen ze geen inhalatie-instructie. Ze moesten de gebruiksinstructie uit de bijsluiter halen. De eerste patiënt gebruikte daarnaast ook een terbutaline Turbuhaler. Door de Symbicort Turbuhaler om te zetten naar de Bufoler Easyhaler kreeg ze twee verschillende type inhalatoren die wat gebruik betreft van elkaar verschillen.

Omdat het wisselen van inhalatoren ingewikkeld is voor patiënten, moet het wisselen van poederinhalatoren om financiële redenen bij goed ingestelde patiënten beperkt blijven tot maximaal één keer per vier jaar. Patiënten waarbij de wisseling leidt tot gebruik van verschillende typen inhalatoren, moeten niet wisselen.

Aanbevelingen

Voor apothekers

- Substitueer poederinhalatoren zo weinig mogelijk. Beperk het wisselen bij goed ingestelde patiënten tot maximaal één keer per vier jaar.
- Voorkom, indien mogelijk, dat een patiënt twee verschillende type (poeder)inhalatoren naast elkaar gebruikt.
- Geef een inhalatie-instructie als een patiënt door een geneesmiddeltekort of het preferentiebeleid van de zorgverzekeraar omgezet moet worden op een andere poederinhalator. Kijk op inhalatorgebruik.nl of Apotheek.nl voor specifieke instructies per type inhalator.

Voor zorgverzekeraars

- Wees terughoudend met het voeren van preferentiebeleid op poederinhalatoren. Een klein verschil in de wijze van inhaleren kan grote gevolgen hebben voor de gezondheidstoestand van de patiënt, zoals blijkt uit beide voorbeeldmeldingen. Verander de preferente poederinhalator maximaal één keer per vier jaar.

Wist je dat?

Je op de website een compleet overzicht van alle Praktijkprikkels kan vinden. Ben je op zoek naar een Praktijkprikkel over een specifiek onderwerp? Vul bij ‘Zoek op onderwerp’ je zoekterm in en vind zo de bijbehorende Praktijkprikkel(s).

Zelf deze Praktijkprikkel ontvangen?	Is deze Praktijkprikkel doorgestuurd en wil je deze ook ontvangen? Meld je dan aan op onze website.
Medicatie-incidenten melden?	Wil je een medicatie-incident melden, dan kan dat via onze website.
Meer weten over het IVM?	Informatie over e-learnings, nascholingen, FTO-werkmateriaal, nieuwe geneesmiddelen en ander belangrijk nieuws over medicatieveiligheid? Schrijf je dan in voor onze nieuwsbrief.